



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

לפני כבוד השופטת רות רונן

המבקשים:

1. משה נחום
 2. נחום משה חברה להשקעות ובניה בע"מ
 3. שחר ידגר
 4. שחר ידגר ובניו קבלנות בנין ונכסים בע"מ
 5. אופיר כהן
 6. אילנות הקריה (ישראל) בע"מ
 7. שגיב - נכסים ובנין בע"מ
 8. מאיר חלבי
 9. אפרים חלבי ובניו חברה לבנין ולהשקעות בע"מ
- ע"י ב"כ עוה"ד שאשא וצמח

נגד

המשיבה:

התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית
ע"י ב"כ עוה"ד סברנסקי וברוקס ורון

פסק דין

- 1
- 2 .1. המבקשים הגישו נגד המשיבה (שתכונה להלן: "ההתאחדות") תביעה ובקשה לאשרה
- 3 כתביעה ייצוגית.
- 4
- 5 בבקשה דנן טענה ההתאחדות כי יש להורות על סילוקה של בקשת האישור על הסף
- 6 וזאת משני טעמים - ראשית, מדובר לטענת ההתאחדות בבקשה שהוגשה בחוסר
- 7 תום-לב ורק כדי להתנגח בהתאחדות; ושנית יש לסלק את הבקשה על הסף משום
- 8 שהיא איננה כלולה בכלל העניינים המנויים בתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות
- 9 התשס"ו – 2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות").
- 10
- 11 מנגד, עמדת המבקשים היתה כי החברות בהתאחדות היא "נייר ערך", וכי לכן
- 12 בקשת האישור באה בגדרי פריט 5 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות.
- 13
- 14 טענות ההתאחדות בבקשה לסילוק על הסף



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

2. ההתאחדות היא אגודה עותומאנית המאגדת את כל הגופים בענף הבנייה. לטענת ההתאחדות, החברות בה אינה "נייר ערך", משום שהיא אינה מכשיר השקעה ואין בה כל היבט של מסחר. נייר ערך מתאפיין בהשגת רווח למשקיע בעוד שהחברות באגודה דנן אינה משיאה רווחים לחברים בה, אף לא בעת פירוק ההתאחדות; נייר ערך מתאפיין בסחירות ולא ניתן לסחור בחברות בהתאחדות; נייר ערך מוצע לציבור, ואילו החברות בהתאחדות אינה פתוחה בפני כלל הציבור אלא רק לקבלנים; נייר ערך מתאפיין בכך שאפשר לקנות כמה יחידות ממנו ואילו אפשר להיות חבר בהתאחדות רק פעם אחת; ונייר ערך מתאפיין במנגנון חלוקת דייוידנד – ואין מנגנון כזה לגבי ההתאחדות.

לגישת ההתאחדות, לקביעה כי מדובר בנייר ערך יש השלכות משמעותיות ובכלל זה החלת כל הכללים בחוק ניירות ערך, חוסר יציבות והשלכות רחב אחרות.

כאמור, ההתאחדות הוסיפה וטענה כי בקשת האישור הוגשה בחוסר תום לב. המבקשים כיהנו בתפקידים שונים בהתאחדות והם מבקשים לפגוע בה ולהביא להקמת התאחדות מתחרה. גם מטעם זה – כך נטען – יש לסלק את בקשת האישור על הסף.

תשובת המבקשים

3. לטענת המבקשים יש לדחות את הבקשה לסילוק על הסף לאור ההלכה הפסוקה שקבעה כי אין מקום לדון בבקשות לסילוק על הסף של בקשות לאישור תביעות ייצוגיות (שהן כשלעצמן הליך מקדמי).

לגופו של ענין נטען שאין מחלוקת כי מכוח ההגדרה של נייר ערך בחוק כפשוטה – החברות בהתאחדות היא נייר ערך, ואף המשיבה מודה בכך. לכן בירור בקשת הסילוק יחייב בירור עובדתי שאינו מתאים לטענת סף.

לגישת המבקשים, כדי להכריע במחלוקת, יש לבחון את תכליתן של תביעות ייצוגיות בניירות ערך. תביעות אלה נועדו למנוע הפרות הדין ולפתור בעיות נציג. לגישת המבקשים, אין להותיר מצב של ריק שלא יאפשר לבחון את דרך הפעילות של המנהלים בהתאחדות.



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

1
2 בהתייחס לטענות בדבר חוסר תום הלב המיוחס למבקשים, נטען כי טענות אלה אינן
3 מתאימות לדיון כטענות סף, וכי הן חסרות בסיס לגופן.
4

התשובה לתגובה

5
6 4. בתשובתה לתגובת המבקשים, טענה ההתאחדות כי פרשנותם העקבית של בתי
7 המשפט למונח נייר ערך היא כי זהו מכשיר השקעה המתאפיין בעיקר בסחירות
8 ועבירות, בהצעתו לציבור ובציפייה לרווחים. פרשנות החוק צריכה להגשים את
9 תכליתו, ולכן לא ניתן לראות בחברות בהתאחדות משום נייר ערך מאחר שאין
10 לחברות זו אף מאפיין של נייר ערך. עוד נטען כי הפרשנות המילולית לה טענו
11 המבקשים סותרת את הדין המצוי.
12

הטיעון המשלים

13
14 5. עמדת המבקשים בתגובתם התבססה בין היתר על החלטה בענין כוהני בבית
15 המשפט המחוזי (החלטתו של כב' השופט כבוב בתנ"ג (כלכלית) 9167-02-14 **כוהני נ'**
16 **שירותי בריאות כללית בע"מ** (11.6.2015), להלן: "**ענין כוהני במחוזי**"). בתשובתה
17 לתגובה, התייחסה ההתאחדות לפסק הדין שניתן במסגרת הערעור על החלטה זו –
18 רע"א 4958/15 **שירותי בריאות כללית נ' יריב אהרון** (23.10.2017), להלן: "**ענין כוהני**
19 **בעליון**".
20

21 מאחר שפסק הדין בענין **כוהני** בעליון ניתן לאחר שהמבקשים הגישו את תגובתם
22 לבקשה לסילוק על הסף, ניתנה להם הזדמנות להגיש טיעון קצר נוסף ביחס
23 להשלכתו של ענין כוהני בעליון, ולהתאחדות ניתנה אפשרות להגיב לטיעון זה.
24

עמדת המבקשים בטיעון המשלים

25
26 6. במסגרת הטיעון המשלים טענו המבקשים כי ענין **כוהני** בעליון תומך בטענותיהם.
27 המבקשים הפנו בהקשר זה בין היתר לעמדתו של ב"כ היועץ המשפטי לממשלה כפי
28 שזו נמסרה בענין **כוהני**. בהתאם לעמדה זו, יש מקום ככלל להכיר בזכותו של חבר
29 באגודה עות'מינית להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה. המבקשים מדגישים את גישתו
30 של היועץ המשפטי לפיה לאגודה עות'מינית יש מסגרת חוקית דלה למימשל תאגידי.



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

1 לשיטתם, קבלת עמדת ההתאחדות משמעה איון האכיפה הפרטית מכוח חוק
2 תובענות ייצוגיות.

3
4 עוד נטען כי בענין **כוהני** בעליון, הובהר כי השאלה נושא הדיון היא האם רשאי חבר
5 קופת חולים להגיש בקשה לאישור תביעה נגזרת בשמה של קופת חולים. בית
6 המשפט העליון השיב לשאלה זו בשלילה לאור מאפייניה הייחודיים של קופת חולים
7 ובכלל זה החברות ה"כפויה" בה, הזיקה המוסדית של קופת חולים לרשויות
8 השלטון, היות קופת החולים – גוף מפוקח ועוד. אולם, כך נטען, מענין **כוהני** בעליון
9 דווקא עולה הכרה עקרונית באפשרות להגיש תביעה נגזרת נגד אגודה עות'מאנית.

10
11 עוד נטען כי בפסק דינו הכיר בית המשפט העליון בחשיבותם של מנגנוני האכיפה
12 הפרטית. מכאן כי קופות חולים הן לשיטתו החריג לכלל, מאחר שמדובר במוסד
13 שהוא בעל מאפיינים ציבוריים. מנגד, ככל שמדובר בחברה לתועלת הציבור
14 שמאפייניה דומים מאוד לאגודה עות'מאנית, אין מחלוקת בדבר קיומה של אפשרות
15 להגיש תביעה נגזרת.

16
17 7. המבקשים חזרו וציינו כי לשונו של פריט 5 לתוספת השנייה בחוק תובענות ייצוגיות
18 היא מרחיבה. הם ציינו כי קבלת עמדתם בבקשה דנן לא תביא בהכרח לתחולה של
19 כל דיני ניירות ערך על החברות בהתאחדות, כפי שההתאחדות טענה.

20
21 בשולי טיעונם, הדגישו המבקשים את ההבדלים בין קופת חולים לבין ההתאחדות,
22 כמו גם את ההבדלים בין חברות בקופת חולים לבין חברות בהתאחדות.

תשובת ההתאחדות לטיעון המשלים

23
24
25 8. להתאחדות ניתנה זכות להשיב לטיעון המשלים של המבקשים. ההתאחדות טענה כי
26 בענין **כוהני** לא נדונה השאלה האם ניתן להגיש תביעה ייצוגית (אלא פסק הדין
27 התייחס לבקשה לאישור תביעה נגזרת). יחד עם זאת, נקבע באותו ענין כי יש לתת
28 למחוקק את האפשרות לקבוע את הגבולות, וכי אל לבית המשפט לחרוג מהגבולות
29 שהמחוקק קבע. בענין **כוהני** בחן בית המשפט שאלה דומה של המאפיינים של
30 "מניה", ומשהוא מצא שלחברות בקופת חולים אין מאפיינים כאלה, הוא קבע כי
31 חברות בקופת חולים אינה מקבילה לבעלות במניה.





המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

- 1
2 בדומה, במקרה דנן, לא מתקיימים המאפיינים של נייר ערך, ולכן הרשות הכריזה כי
3 אין מדובר בנייר ערך. לגישת ההתאחדות לא ניתן לקבל טענה לפיה החברות באגודה
4 עות'מנית היא "נייר ערך" רק לצורך חוק תובענות ייצוגיות.
5
6 9. עוד נטען כי עמדת המבקשים סותרת את כוונת המחוקק. כך, ההגדרה בפריט 5
7 לתוספת השנייה בחוק תובענות ייצוגיות הנוגעת לעילה הנובעת מזיקה לניירות ערך,
8 נוגעת לעניינים מתחום ניירות הערך. ייחודו של תחום ניירות הערך, מורכבותו
9 והמומחיות הנדרשת בו, הביאו לכך שהסמכות לדון בתביעות כאלה היא של
10 המחלקה הכלכלית. ההתאחדות ציינה כי בישראל יש מאות אגודות עות'מניות, ואין
11 זה נכון לאפשר לכל חבר בהן להגיש נגדן בקשות לאישור במחלקה הכלכלית ללא כל
12 מגבלה על תוכן הבקשה.
13
14 10. ההתאחדות ציינה כי בפני המבקשים עומדות אפשרויות אחרות חלופיות כדי למצות
15 את זכויותיהם. כך בין היתר הם יכולים לפנות לבית המשפט ולעתור לסעד הצהרתי
16 הקובע כי ההתאחדות אינה פועלת כדין ביחס לדמי החבר שהיא גובה. אולם
17 לגישתה, גם אילו לא היה סעד אלטרנטיבי, לא היה מקום להצדיק את העיוות
18 המשפטי שהמבקשים טוענים לו.
19
20 **דיון**
21 11. סעיף 3 לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "**לא תוגש תובענה ייצוגיות אלא בתביעה**
22 **כמפורט בתוספת השנייה**". בסעיף זה בחר המחוקק להגדיר רשימה סגורה של
23 מקרים שרק בהתקיימם ניתן להגיש תביעה ייצוגית.
24
25 בהחלטתי בבש"א 32116/07 שוהר שירותי תעבורה 2001 בע"מ מ' איילת שקד
26 **חצובי (9.1.2008)** קבעתי בהקשר דומה כי –
27 "**כאשר המחוקק חוקק את חוק תובענות ייצוגיות, הוא לא הניח כי בכל**
28 **מקרה בו קיימת עילת תביעה לקבוצה כנגד גוף כזה או אחר, ניתן יהיה**
29 **להגיש נגדו תביעה ייצוגית המחוקק לא בחר בחוק תובענות ייצוגיות**
30 **בפתרון שיסיר לחלוטין את כל המגבלות בהגשת תביעה ייצוגית. מהאמור**
31 **בחוק הנ"ל ובדברי ההסבר לו, עולה כי המחוקק קבע כי ניתן יהיה להגיש**



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

1 תביעה ייצוגית רק במקרים המנויים בתוספת השנייה לחוק, ומקרה שאינו
2 כלול בכלל זה, לא יוכל להיות נדון כתביעה ייצוגית".

3
4 פריט 5 לתוספת השנייה עליו נסמכים המבקשים בבקשתם, קובע כי ניתן להגיש
5 תביעה ייצוגית ב"עילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה". לכן, אם נגיע
6 למסקנה לפיה התביעה הנוכחית אינה תביעה "בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או
7 ליחידה", פירוש הדבר יהיה כי לא ניתן יהיה להגיש את הבקשה הנוכחית כבקשה
8 לאישור תביעה ייצוגית, ויהיה על המבקשים לבחור במסלול דינוני אחר לצורך בירור
9 טענותיהם כנגד ההתאחדות.

10
11 יובהר כי מאחר שהמחלוקת בין הצדדים היא נקודתית ומשפטית, וניתן להכריע בה
12 על אתר בהתאם לטענות הצדדים, מתאים המקרה דנן לבחינה מקדמית במסגרת
13 בקשה לסילוק על הסף.

השלכת הסיווג של החברות בהתאחדות כנייר ערך

14
15
16 12. כדי להכריע במחלוקת בין הצדדים, יש לבחון האם החברות בהתאחדות היא בגדר
17 "נייר ערך" לצורך ההגדרה בפריט 5 לחוק תובענות ייצוגיות. יחד עם זאת, שאלה
18 מקדמית בה יהיה מקום להכריע היא האם ניתן להגדיר את החברות בהתאחדות
19 כ"נייר ערך" רק לצורך חוק תובענות ייצוגיות, או שמא – כגישת ההתאחדות –
20 ההגדרה של החברות בהתאחדות כנייר ערך משמעה כי יש להחיל עליה את כל דיני
21 ניירות ערך.

22
23 13. בחוק ניירות ערך נקבעו חובות שונים הכרוכים בהיותו של מכשיר מסוים "נייר
24 ערך". חובות אלה כוללים בין היתר חובה לפרסם תסקיף, חובות דיווח בהתאם
25 לחוק ניירות ערך ועוד כיוצא באלה נושאים שחוק ניירות ערך מתייחס אליהם.

26
27 כפי שהובהר לעיל, לגישת המבקשים, אין הכרח שקבלת עמדתם בבקשה דנן תשליך
28 על החלת כל דיני ניירות ערך על החברות בהתאחדות. במילים אחרות, המבקשים
29 סבורים כי ניתן לקבוע כי החברות בהתאחדות היא "נייר ערך" לצורך ההגדרה
30 בפריט 5 לתוספת השנייה ולצורך זה בלבד.



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

1 דומה כי אף המבקשים אינם כופרים בעובדה שהחברות בהתאחדות איננה נייר ערך
2 ביחס לכלל הנושאים נושא חוק ניירות ערך. הם אינם סבורים כי ההתאחדות חייבת
3 למשל בחובות דיווח שקיימים לגבי "ניירות ערך" כהגדרתם בחוק ניירות ערך. לכן,
4 מבוססת עמדתם על ההנחה לפיה ההגדרה בפריט 5 צריכה להיבחן כשלעצמה, לאור
5 מטרתו של חוק תובענות ייצוגיות, ובלא שהגדרה זו תשליך בהכרח על היותה של
6 החברות בהתאחדות "נייר ערך" לצרכים אחרים.

7
8 אני סבורה כי אין לקבל את עמדת המבקשים בהקשר זה. 14.

9 בפריט 5 לחוק מוגדר המונח "נייר ערך" – **"כהגדרתו בחוק החברות וכן ניירות ערך**
10 **כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך"**. הסעיף מפנה אם כן להגדרה בחוק החברות
11 ובס' 52 לחוק ניירות ערך. דומה כי ההפניה הזו משמעה כי חוק תובענות ייצוגיות לא
12 נועד ליצור "ניירות ערך" לצורך חוק תובענות ייצוגיות, אלא כי ההגדרה בו צריכה
13 להיגזר מההגדרות בחקיקה הנוגעת לניירות ערך. במילים אחרות, חוק תובענות
14 ייצוגיות "עוקב" אחרי חוק החברות וחוק ניירות ערך. המחוקק לא נקט בטכניקה
15 חקיקתית של הגדרה עצמאית למונח "נייר ערך" רק לצורך חוק תובענות ייצוגיות.

16
17 בנסיבות אלה, אינני סבורה כי ניתן לקבל את שיטתם של המבקשים לפיה ניתן
18 להגדיר זכות מסוימת כנייר ערך רק לצורך חוק תובענות ייצוגיות ופריט 5 בתוספת
19 השנייה בו. אני סבורה כי רק אם מדובר בזכות שיש מקום להגדיר אותה כנייר ערך
20 לצורך חוק החברות או חוק ניירות ערך, ניתן יהיה להגדירה ככזו גם לצורך חוק
21 תובענות ייצוגיות.

22
23 לכן, אם הזכויות בהתאחדות אינן "נייר ערך" לצורך חוק החברות וחוק ניירות ערך,
24 הן אינן כאלה גם לצורך חוק תובענות ייצוגיות.

25
26 הגדרת "נייר ערך" לפי חוק ניירות ערך

27 15. המבקשים הפנו להגדרה בס' 1 בחוק ניירות ערך (אף שפריט 5 מפנה להגדרה בס' 52
28 לחוק). לפי הגדרה זו מוגדרים ניירות ערך כ"**תעודות המונפקות בסדרות על ידי**
29 **חברה, אגודה שיתופית או כל תאגיד אחר ומקנות זכות חברות או השתתפות בהם"**.



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

1 המבקשים טענו כי מדובר בהגדרה מילולית רחבה, הכוללת בין היתר גם את
2 החברות בתאגיד כמו אגודה עות'מנית. המבקשים הדגישו כי זוהי גם עמדתה של
3 ההתאחדות, שציינה למשל בס' 25(ג) לבקשה לסילוק על הסף כי –
4 **"הגדרת נייר ערך כפי שהיא מופיעה בחוק ניירות ערך... בפירוש דווקני**
5 **מילולי כוללת כרטיס לאוטובוס ורכבת, כרטיס מועדון לקוחות, תלושי**
6 **קניות, חברות בקאנטרי קלאב... ואולם ברור וכבר נפסק כי כל אלו אינם**
7 **ניירות ערך".**

8
9 16. אני סבורה כי ההגדרה למונח "נייר ערך" בחוק ניירות ערך איננה הגדרה מילולית שדי
10 בה כדי לקבוע מהו נייר ערך. בהחלטה בעת"מ 17-01-26602 ג.ג. פיירטרייד בע"מ נ'
11 **רשות לניירות ערך** (2.3.2017) בה נדרשתי לשאלת ההגדרה של המונח "נייר ערך"
12 בחוק ניירות ערך וקבעתי כי –

13 **"לשון החוק [חוק ניירות ערך, ר.ר.] אינה מספקת תשובה לשאלה הפרשנית**
14 **נושא העתירה. ס' 52 לחוק אינו מספק נקודת אחיזה ברורה ביחס לשאלה**
15 **מהם אותם מכשירים שהוא ביקש לרבות מעבר להגדרה שבס' 1 לחוק,**
16 **ובאיזה אופן יש לאפיינם ולהגדירם. מצב זה מאפשר קבלה של פרשנויות**
17 **רבות ושונות שיעלו בקנה אחד עם לשון בחוק – ולכן, כדי לפרש את החוק**
18 **בצורה נכונה, יש להידרש לפרשנות התכליתית שלו".**

19
20 לכן, אינני סבורה כי ניתן לקבוע כי החברות בהתאחדות היא "נייר ערך" רק לאור
21 לשונו של חוק ניירות ערך.

תכלית החקיקה

22
23 17. מאחר שלשונו של חוק ניירות ערך אינה ברורה וחד משמעית, יש לבחון את פרשנותו
24 בהתאם לתכלית החקיקה. גם בהקשר זה התגלעה מחלוקת בין הצדדים. לגישת
25 המבקשים, בבחינת תכלית החקיקה, אין להסתפק בתכליתו של חוק ניירות ערך,
26 אלא יש להידרש גם לתכליתו של חוק תובענות ייצוגיות. כך נטען על ידיהם כי
27 **"התכלית הספציפית והעיקרית אותה יש לבחון ולאורה יש לפרש את הביטוי 'נייר**
28 **ערך' שבתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות היא תכליתו של חוק תובענות**
29 **ייצוגיות" (ס' 30 לתגובת המבקשים לבקשה לסילוק על הסף).**





המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

- 1 בהתייחס לתכליתו של חוק תובענות ייצוגיות, הדגישו המבקשים את התכלית של
2 אכיפה פרטית, שנדרשת באותם מקרים בהם קיימות בעיות מובנות של תת-אכיפה.
3 מוסד התביעה הייצוגית נועד – כך הם טענו – כדי להרתיע מפני הפרת הדין ולהגן על
4 הציבור מפני הפרות דין של גופים שונים. בתחום ניירות הערך נועד חוק תובענות
5 ייצוגיות להגן על מחזיקי ניירות ערך מפני בעיית הנציג שנוצרת כתוצאה מהעובדה
6 שכספו מנוהל על ידי אחרים. תכליתם של דיני ניירות ערך היא לפתור את בעיית
7 הנציג ולהגן על מי שכספם מנוהל בידי אחרים באמצעות החלת הדין וכללי ממשל
8 תאגידי תקין גם על תאגידים דמויי חברה.
- 9
- 10 18. ואולם, מאחר שכפי שהבהרתי, ההגדרה ל"נייר ערך" צריכה להיגזר מחוק ניירות
11 ערך ולא מחוק תובענות ייצוגיות, הרי שגם בבחינת תכלית החקיקה, יש להידרש
12 לתכליתו של חוק ניירות ערך, ולא לתכליתו של חוק תובענות ייצוגיות. במילים
13 אחרות, לא ניתן להגדיר זכות מסוימת כ"נייר ערך" רק כדי לאפשר הגשה של תביעה
14 ייצוגית מכוח פריט 5 – וזאת גם אם מדובר במקרה בו נראה לבית המשפט כי ישנה
15 חשיבות בהגשת תביעה ייצוגית בהתאם למטרותיו של המוסד של התביעה הייצוגית.
16
- 17 כך למשל, אם תתבקש הגשת תביעה ייצוגית בקשר עם כרטיסים לאוטובוס או
18 לרכבת, וגם אם בית המשפט יהיה סבור כי אין דרך אחרת להגיש את התביעה למעט
19 באמצעות שימוש בפריט 5 לחוק תובענות ייצוגיות, לא יהיה לטעמי מקום להגדיר
20 את הכרטיסים הללו כ"ניירות ערך" (חרף העובדה שמסקנה זו היא אפשרית מכוח
21 ההגדרה בחוק ניירות ערך), רק כדי לאפשר את הגשת התביעה הייצוגית.
- 22
- 23 בחינת תכליתית לאור חוק ניירות ערך – האם החברות בהתאחדות היא "נייר ערך"?
24 19. אני סבורה כי בחינת השאלה הפרשנית תוך התייחסות לתכלית החקיקתית של חוק
25 ניירות ערך, מביאה למסקנה לפיה החברות בהתאחדות איננה "נייר ערך". מסקנה זו
26 עולה בין היתר מהטעמים שפורטו על ידי ההתאחדות בבקשתה.
27
- 28 20. דיני ניירות ערך נועדו לצורך הגנה על משקיעים בהשקעות סבילות מסוימות,
29 המאופיינות בנחיתות מידע של המשקיעים ואולי גם בנחיתות קוגניטיבית שלהם (ר'
30 החלטתי בענין פייטררייד שנזכרה לעיל, ושי' חנס וא' פייגנבאום "עיון מחדש
31 בהגדרת 'נייר ערך' בדין הישראלי" משפט ועסקים כרך ד' (תשס"ז) 11).



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

- 1
2 במאמרם הנ"ל מוסיפים חנס ופייגנבאום ומציינים כי דיני ניירות ערך נועדו לתת
3 מענה לחשש מהטעיה של משקיעים אשר בחרו להשקיע את כספם במתווה של
4 השקעה סבילה (פסיבית) מבלי שהם מעורבים בפעילות הכלכלית העומדת מאחורי
5 ההשקעה ולעיתים ללא הבנה בתחום ההשקעה (עמ' 13). ההגנה של חוק ניירות ערך
6 על המשקיעים, מקנה להם ביטחון שנועד לעודד את הפעילות באפיקי השקעה שהם
7 חיוניים למשק. ההנחה העומדת בבסיסו של החוק היא כי ישנה חשיבות עליונה
8 למשק בגיוס השקעות סבילות. כדי להגשים את מטרת החוק נקבעו גם עונשים
9 מרתיעים בגין מעשי תרמית והטעיה בניירות ערך.
10
11 21. מהאמור לעיל עולה כי המטרה הבסיסית של חוק ניירות ערך נוגעת לעידודן של
12 השקעות סבילות, שהמשק רואה בהן חשיבות. ואולם, החברות בהתאחדות היא
13 זכות שאינה "מכשיר השקעה" ואין בה כל היבט של מסחר. מדובר בחברות שאינה
14 משיאה רווחים כספיים, אלא היא נועדה בעיקרה לאפשר לחברים בהתאחדות לקבל
15 שירותים מקצועיים מההתאחדות, לקבל ממנה מידע ולהשתתף במפגשים
16 הארגוניים שלה (ר' ס' 6.4 – 6.6 לתקנון ההתאחדות נספח 1 לבקשת הסילוק).
17 בהתאם לתקנות ההתאחדות, חבריה לא יהיו זכאים לרווחים אפילו בעת פירוקה.
18
19 22. במאמרם הנ"ל של חנס ופייגנבאום צוין כי מטרתם של דיני ניירות ערך היא גם
20 להבטיח **מסחר הוגן** ללא מניפולציות ותרמיות. ואולם, הזכות להיות חבר
21 בהתאחדות איננה זכות סחירה. את החברות בהתאחדות לא ניתן להעביר לאחר. רק
22 מי שממלא את תנאי התקנון יכול להיות חבר בהתאחדות, ואף אלה אינם רשאים
23 להעביר את החברות בינם לבין עצמם. גם מטעם זה דיני ניירות ערך לא נועדו לזכות
24 כמו זכות החברות בהתאחדות.
25
26 זאת ועוד - נייר ערך מתאפיין במקרים רבים בכך שניתן לרכוש מספר יחידות ממנו.
27 לעומת זאת בנוגע לחברות בהתאחדות – לא ניתן להיות חבר בה יותר מפעם אחת.
28 אף אם זה אינו מאפיין הכרחי ל"נייר ערך", לא ניתן למצוא טעם טוב אחר לכך כי
29 החברות בהתאחדות תוגדר כ"נייר ערך" חרף העדרם של מאפיינים אחרים
30 שמצדיקים את המסקנה הזו.
31



המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"צ 17-05-43340 נחום ואח' נ' התאחדות בוני הארץ אגודה עות'מאנית

- 1 23. לכן, לאור כל האמור לעיל, אני סבורה כי חברות בהתאחדות איננה "נייר ערך"
2 כהגדרתו של מונח זה בחוק ניירות ערך, וזאת לאור תכליתו של חוק ניירות ערך.
3 לכן, תביעה בזיקה לחברות זו אינה תביעה "בזיקה לנייר ערך" כהגדרתו של מונח זה
4 בפריט 5 לחוק תובענות ייצוגיות. מסקנה זו איננה יכולה להשתנות לאור התכלית
5 הרצויה של חוק תובענות ייצוגיות.
6
7 24. משבקשת האישור אינה כלולה באף אחד מהפריטים נושא התוספת השנייה לחוק
8 ניירות ערך, אני סבורה כי דין בקשת האישור להימחק.
9
10 לכן, אני מקבלת את בקשת ההתאחדות ומורה על מחיקתה על הסף של בקשת
11 האישור.
12
13 אני מחייבת את המבקשים בהוצאות ההתאחדות בקשר עם הבקשה בסכום כולל של
14 7,500 ₪.

15
16 ניתן היום, ט' שבט תשע"ח, 25 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.
17

18 
19 רות רוני, שופטת

